

ВИСНОВОК

наукового керівника на дисертацію Смаровоз Ірини Сергіївни «Поетика повсякденності в українській і польській сучасній жіночій прозі (Ірен Роздобудько – Мануела Гретковська)», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

Смаровоз Ірина Сергіївна у 2010 році закінчила Криворізький державний педагогічний університет і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література» та здобула кваліфікацію викладача української мови і літератури, вчителя зарубіжної літератури, практичного психолога у закладах освіти. У 2018 році закінчила Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Середня освіта (Мова і література (польська))» та здобула кваліфікацію «Вчитель польської мови і літератури та зарубіжної літератури».

У 2019 році вступила до аспірантури Бердянського державного педагогічного університету за спеціальністю 035 Філологія (порівняльне літературознавство). 2022 р. перевелася на кафедру історії української літератури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Володіє українською, польською, англійською мовами.

У процесі роботи над дисертацією аспірантка Ірина Смаровоз дотримувалася індивідуального плану наукової роботи, успішно виконавши його; показала себе сумлінною і добросовісною протягом всього навчального процесу. Аспірантка продемонструвала високий рівень професійної підготовки, навичок дослідника-філолога, вміння працювати з різноманітними матеріалами, в першу чергу, україно- і польськомовними.

За час навчання в аспірантурі Ірина Смаровоз оволоділа такими компетентностями: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або

професійної практики; здатність проявляти обґрунтовані знання основних літературознавчих понять та історії літератури, поетики, компаративістики; здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних літературознавчих завдань; розуміння та здатність застосовувати на практиці принципи спільного дослідження в літературознавстві, культурі, гуманітарних науках.

Результатом виконання здобувачкою індивідуального плану наукової роботи у повному обсязі стало подання завершеного тексту дослідження, оприлюднення наукових здобутків у вигляді 8 публікацій, 4 з яких надруковано у фахових виданнях України, 2 – у закордонних періодичних виданнях, матеріали Міжнародних конференцій.

Обрана аспіранткою тема роботи «Поетика повсякденності в українській і польській сучасній жіночій прозі (Ірен Роздобудько – Мануела Гретковська)» є актуальною та обумовлена важливістю й необхідністю дослідження українсько-польського літературного простору, визначення особливостей розвитку національних літератур, зокрема, специфіки оприявлення жіночого «голосу». Здобувачка ґрунтовно проаналізувала розуміння повсякденності в різних галузях гуманітарної науки, здійснила спробу внести термінологічну чіткість у поняття «художня повсякденність», звернулася до концепції габітусів П. Бурдьє для глибшого аналізу структури і поетики повсякденності. Використавши наявний інструментарій, аспірантка проаналізувала роль і художнє втілення повсякденності у творах Ірен Роздобудько та Мануели Гретковської. Наголосимо, що вперше здійснено компаративний аналіз творчості І. Роздобудько та М. Гретковської, а також виокремлено текстові стратегії, прийоми та засоби моделювання повсякденності в порівняльному аспекті. Таким чином, наукова новизна роботи не викликає сумнівів та підтверджена висновками і результатами.

Об'єктом дослідження дисертантка обрала прозові твори І. Роздобудько («Гудзик», «Шості двері», «Фаріде») та М. Гретковської («Полька», «Космітка», «Фаворити»), а предметом – повсякденність та її художнє втілення у сучасній

жіночій прозі на матеріалі текстів І. Роздобудько («Гудзик», «Шості двері», «Фаріде») та М. Гретковської («Полька», «Космітка», «Фаворити»).

Цілком виправданою є структура дисертації. Зважаючи на те, що наукова робота виконана в галузі літературної компаративістики, спостерігаємо поєднання аналізу теоретичних положень та ілюстрацію їх втілення у художніх текстах. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів (кожен із розділів містить висновки, що сприяють узагальненню запропонованих тверджень, підходів та аналізу літературних текстів), висновків та списку використаної літератури. У першому розділі йдеться про теоретико-методологічні засади, зокрема, звертається увага на категорію повсякденності в науковому дискурсі; визначається сутність художньої повсякденності в літературознавстві; з'ясовується особливість габітусів повсякденності як маркерів ідентифікації. У другому розділі «Специфіка компаративного осмислення повсякденності у жіночій прозі (за текстами І. Роздобудько та М. Гретковської)» проаналізовано особливості сучасної української та польської жіночої прози; запропоновано способи презентації повсякденності у творах української і польської авторки в компаративному аспекті; схарактеризовано фемінний аспект моделювання повсякденності у текстах Ірен Роздобудько та Мануели Гретковської. У третьому розділі зацентровано на основних складових поетики повсякденності текстів, що є об'єктом дослідження. Звертається увага на шляхах художнього моделювання повсякденності в романах І. Роздобудько та М. Гретковської, : виокремлюється тіло як центр організації художньої повсякденності персонажів прози досліджуваних авторок; характеризуються особливості художнього моделювання простору повсякденності в романах І. Роздобудько та М. Гретковської; розглядається поняття «травма» в дзеркалі ірреальної повсякденності: романи І. Роздобудько та М. Гретковської. Також запропоновано аналіз текстових стратегій осмислення повсякденності в романах І. Роздобудько та М. Гретковської; визначено інтермедіальний аспект повсякденності у текстах І. Роздобудько та М. Гретковської.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень і висновків, запропонованих у дисертації, підтверджуються значним обсягом інформаційних джерел. Дослідження І.С. Смаровоз спирається на ґрунтовну джерельну базу, яку складають праці представників різних галузей гуманітарних наук (філософія, соціологія), в тому числі літературознавства, що стосуються загальних питань літературної компаративістики, а також проблеми художньої повсякденності, специфіки української та польської жіночої літератури. Художні тексти польської авторки стали об'єктом літературознавчого аналізу в українській науці вперше, переклад запропоновано дисертанткою.

Обґрунтованість наукових положень, результатів і висновків авторки підтверджуються їхньою апробацією у відкритому друку, обговоренням на Міжнародних та Всеукраїнських конференціях, симпозиумах, семінарах.

Дисертаційна робота виконана здобувачкою особисто, містить низку наукових положень і наукових результатів, які мають важливе значення для сучасної літературознавчої науки.

Оцінюючи роботу здобувачки загалом, робимо висновки, що наукові результати Смаровоз І.С. заслуговують на позитивну оцінку.

Набуті І.С. Смаровоз знання, уміння та навички достатні для продукування нових ідей та розв'язання комплексних проблем у галузі науково-дослідницької діяльності.

Дисертаційна робота Смаровоз І.С. «Поетика повсякденності в українській і польській сучасній жіночій прозі (Ірен Роздобудько – Мануела Гретковська)» за рівнем теоретичної обґрунтованості, новизною та практичним значенням її результатів є завершеною самостійно виконаною науковою працею. Зміст, структура, оформлення дисертації, кількість публікацій відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01. 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів

України № 502 від 19.05.2023 р.), Наказу Міністерства науки і освіти України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а її авторка – Смаровоз Ірина Сергіївна за результатами прилюдного захисту дисертації заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія.

Доктор філологічних наук, професор
кафедри історії української літератури
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Олександр БОРЗЕНКО

Доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української та
зарубіжної літератури і
порівняльного літературознавства
Бердянського державного
педагогічного університету

Ольга ХАРЛАН

Підпис Ольги ХАРЛАН засвідчую
Начальник відділу кадрів
Марина ВРУЦЬКА

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу діловодства
Центру документації